

SLOVENSKI NAROD

»Znaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — inserati do 30 petkov vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inserati petkov vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inserati davki posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflijeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 169.
Račun pri poštenem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Afrika se dramira . . .

Italijansko-abesinski spor se pretvarja v vseafriški pokret črnega plemena, ki se hoče otresti belcev. — Živahna propaganda za osvobodilni boj črncev po vsej Afriki

Pariz, 29. julija. r. »Temps«, ki piše sicer zelo naklonjeno Italiji, se bavi v daljšem članku s položajem, ki je nastal v Afriki zaradi italijansko-abesinskega spora in ugotavlja, da je ta konflikt, ki je bil prvotno docela lokalnega značaja, zdramil vse črnce v Afriki iz dosedanje apatije. V Sudanu, Keneji, Ugandi, francoski Somaliji in drugih pokrajinah, ki meje na Abesinijo, je nastalo tako rekoč preko noči živahno gibanje, širijo se fantastične vesti ter vse z napetostjo pričakuje izbruh vojne med Italijo in edino doslej še neodvisno državo črncev. Italijansko-abesinski spor je prebudil neke vrste črnškega nacionalizma, ki je zajel v enaki meri muslimanska plemena v Somaliji in Sudanu kakor drugoverne Danakile. Ta val nacionalizma je daleko močnejši v evropskih kolonijah, kakor pa v sami Abesiniji. V Keneji, Ugandi, Sudanu in Somaliji so razvili abesinski agenti zadnje tedne živo akcijo ter so pridobili za abesinsko stvar pretežno večino prebivalstva teh pokrajin, ki so nezadovoljne z nadoblastjo evropskih držav.

Ti agenti širijo svojo propagando s približno takimi le parolami:
»Poslednja neodvisna država črncev v Afriki je ogrožena od belega plemena, ki ga nazivajo »frendže«. Ko bodo »frendže« napadli Abesinijo, naj vsak črnce pomaga kakor koli more. Naj nihče ne pozabi, da gre za boj črncev proti belemu plemenu. Zato naj vsak do stori svojo dolžnost, kajti gre za svobodo črnega plemena, ki so ga doslej zatirali.«
Taka propaganda zelo vpliva na preprosti narod, ki ne pozna abesinskega fevdalnega sistema in pričakuje, da bi imel pod oblastjo Abesinije več svobode, kakor pa pod režimom belcev. Vsa črna Afrika zaradi tega z nekako nestrpnostjo čaka, da pride do spopada z belci in vse je prepričano v zmago abesinskega cesarja, ki naj prinese svobodo črnemu plemenu. Ta propaganda se širi tudi v francoskih in angleških kolonijah ter je zajela celo že Arabce v Jemenu.
Italijansko-abesinski spor je v par mesecih prebudil in poživljal duh afri-

škega črnškega nacionalizma in mu dal več poleta, kakor pa bi mogla to doseči leta in leta izvajana panafriška in panislamska propaganda. Odkar je lord Kitchener leta 1898 ponovno zavzel Khartum, se je črno plemo vladilo v svojo usodo in potrpežljivo sprejelo nadoblast belega plemena. Sedaj pa je potrpežljivost konec in črno plemo se budi, organizira in pripravlja na osvobodilni boj, ki naj prinese svobodo vsem črnem ter združi črno plemo v eno samo mogočno državo, ki bo obsegala vso Afriko.
Francija in Anglija naj zaradi tega dobro premisli in pazita, kako stališče bosta zavzeli v italijansko-abesinskem sporu, kajti ta spor se pretvarja v panafriški pokret. Položaj je zelo resen, mnogo resnejši, kakor pa si moročil o konfliktu med Womom in Addis Abebo. Kolonizacijsko delo celega stoletja je v resni nevarnosti. Afrika se dramira in se pripravlja na svoj veliki osvobodilni boj, ki naj prinese osvobodjenje in novo vstajenje črnemu plemenu . . .

Program javnih del v dravski banovini

Katera javna dela se bodo izvajala v letu 1935/36

Ljubljana, 29. julija.
Odobren je program javnih del v dravski banovini, ki se bodo opravila iz dohodkov banovinskega fonda za javna dela v proračunski dobi 1935-36. V gradbeni program so sprejete v prvi vrsti že začete gradnje, ki niso bile dokončane v prejšnjem proračunskem letu. Nova gradnja se ne more v tem programu le v mali meri uvaževati, ker za nje ni takoj na razpolago potrebnih denarnih sredstev. Pač pa se bodo sprejele po sreskih odborih predlagane in potrebne gradnje v programe bodočih let ter izvrševale sistematično po nujnosti in potrebi ter izvedle po dovršitvi javnih del, ki se izvršujejo po programu, odobrenem za to proračunsko leto. V tekočem proračunskem letu se bodo izvajala naslednja javna dela:
Srez Brežice: Dograditev ceste Dobrava—Kapele 100.000 Din, nadaljevanje gradnje del na banovinski cesti Videm—Zdole 50.000 Din, nadaljevanje gradbenih del pri cesti Senovo—Veliki Kamen 50.000 Din, vzdrževalna dela na Savi 85.000 Din, melioracija Veliki Obrež 30.000 Din.
Srez Celje z mestom: Nadaljevanje cestne gradnje Trbovlje—Marja Reka 100.000 Din, nadaljevanje gradnje ceste Sv. Jurij pri Celju—Rebre 50.000 Din, nadaljevanje gradnje občinske ceste Vojnik—Smartno 75.000, rekonstrukcija banovinske ceste I. reda št. 19 na progi Celje Grotovo med km 4.500 do km 6.000, 60.000, prenovitev praga na Hudinji v Smartni 65.000, regulacija Savinje pod Gričami 200.000, ureditev Dobnice 90.000 Din.
Srez Črnomelj: Nadaljevanje rekonstrukcije banovinske ceste I. reda št. 11 Bistrica—Črnomelj—Vrhnica v odseku Črnomelj—Kanižarica 100.000 in rezervuar Zapodje (občina Dragatuš) 25.000.
Srez Lendava: Zavarovalna dela na Muri v srezu Dolnja Lendava 430.000.
Srez Gornji grad: Preložitve nevarnih ovinkov na banovinskih cestah — Rečici ob Paki, v Doleptini in Pustem polju 100.000, zgraditev vodovoda v Solčavi 50.000, ureditev Lučnice (občina Luče) 100.000, ureditev Ljubije in Tirnave (občina Mozirje okol) 40.000, ureditev Savinje v Solčavi 40.000.
Srez Kamnik: nadaljevanje gradnje banovinske ceste Moravče—Drtija, Kandrže 100.000 regulacija Pšate v občini Mengoš 15.000, zavarovalna dela ob Kamniški Bistrici 85.000, ureditev Zgornje Tuhinšice 60.000, zavarovanje Nevlice pri Lokah, in ureditev Slatenšice v Blagovici 20.000.
Srez Kočevje: Nadaljevanje cestne gradnje Stara Cerkev—Goranje—Grintavec, Stari breg—Trnovce, do Kleč 70.000, nadaljevanje gradnje banovinske ceste Struge—Vrbovec 100.000, nadaljevanje gradnje občinske ceste I. reda Rob—Krvava peč 50.000, regulacija Sajeveca in občini, Ribnica 25.000, ureditev požirnalnikov v Dolenji vasi 50.000.
Srez Kranj: Razširitev banovinske ceste II št. 118 Tacen—Kranj v km 19.900 50.000 Din, vodovod Cerklje 73.000, nadaljevanje vodovodnih del v Predvorju 75.000, nadaljevanje zavarovalnih del na tržiški Bistrici za event. nujna popravila 20.000, za graditev hudournikov na Jezerskem 20.000 in za graditev hudournikov v Gozdu občina Križ 30.000.
Srez Krško: Nadaljevanje gradnje banovinske ceste Krško—Gora—Golek 100.000, banovinska cesta II. reda št. 306 dvig v odseku 17.5 km do 18.5 km 50.000, vzdrževalna dela na Savi 80.000, ureditev Sapote (Občina Radeče pri Zidanem mostu) 150.000 Din, in ureditev Bistric v St. Rupertu 50.000.
Srez Laško: rekonstrukcija banovinske ceste Zidani most—Celje 150.000, nadaljevanje cestne gradnje Marija Reka 88.000, predložitve ceste pri Spanu v Trbovljah 80.000 in regulacija potoka Bobna v Hrastniku 50.000.
Srez Litija: nadaljevanje gradnje banovinske ceste Moravče—Kandriše 100.000, nadaljevanje gradnje občinske ceste Dob-Pokajnica 30.000, dovršitev preložitve Hrnarjevega klanca 10.000, rekonstrukcija občinske ceste Poščenik—Sv. Duh Krka 50.000 razširitev banovinske ceste Zagorje—Lalake—Vidriga 65.000, in regulacija Višnjice 50.000 Din.
Srez Ljubljana z mestom: Nadaljevanje tlakovanja Zaloške ceste 250.000, za najne preložitve klancev na raznih banovinskih cestah 150.000, zavarovalna dela ob Ljubljani, Vevče—Zg. Kašelj 40.000, zavarovalna dela ob Ljubljani v Dobrunjah 25.000, regulacija Save pri Medvodah 40.000, regulacija Save pri Gameljnah 20.850, regulacija Save pri Mednem 76.134 ureditev odtoka voda pri Račni 40.000, ureditev Gradščice, (občina Dobrova in Polhov Gradec 80.000, ureditev žilno gletnice Tomšički in

Ig) 80.000 in ureditev Podlipšice (občina Vrhnica) 80.000.
Srez Ljutomer: Nadaljevanje gradnje banovinske ceste Ljutomer—Strigova 108.750, dovršitev banovinske ceste I. reda Sv. Benedikt—Lomanose 50.000, in regulacija notranje Mure 158.750.
Srez Logatec: Dovršitev rekonstrukcije banovinske ceste II. reda št. 154 Rakek—Ivanjesele 300.000 nadaljevanje rekonstrukcije, odnosno valjanja banovinske ceste I. reda št. 13 v odseku Cerkljica—Martinjak 90.000, nadaljevanje regulacije potoka Obrh v občini Stari trg 60.000, regulacija reke Unec v občini Planina, pripravljajna dela 10.000 in ureditev Račeve in pritočkov (občina Ziri) 100.000.
Srez Maribor desni breg: Nadaljevanje banovinske ceste Reka—Sv. Areh 150.000, nadaljevanje banovinske ceste Slovenska Bistrica—Oplotnica 100.000, nadaljevanje banovinske ceste Fram—Kopivnik Sv. Areh 80.000, nadaljevanje banovinske ceste Sikole (Mostečno) 50.000, vzdrževalna dela na Dravi 70.000, in ureditev potok v Rušah 65.000.
Srez Maribor levi breg z mestom: Nadaljevanje gradnje banovinske ceste Sv. Benedikt—Lomanose 150.000, preložitve banovinske ceste I. reda št. 21 (Koroška cesta) 100.000, regulacija Pesnice pri Sv. Marjeti 60.000, nadaljevanje občinske ceste Sv. Peter—Ložane 100.000.
Srez Metlika: Ureditve in razširitev banovinske ceste II, 329 Bušinja vas—Radoviča 30.000, Kapnica—Skemljevec 50.000, in ureditev hudournika na Suhorju 50.000.
Srez Murska Sobotica: Regulacija Mure iz skupnega fonda a srezu Ljutomer in Dolnja Ledava, zaslična dela na potoku Ledavi 30.000, zgraditev Petarjevca in Kobarjevega potoka 30.000, in zgradnja mostu v km 37.306 ban. ceste I. 25 150.000.
Srez Novo mesto: Gradnja nove ceste Zuzemberg—Sela—Šumberk—Radobova vas 100.000, ureditev odseka Šmarjeta—Kronovo na banovinski cesti II. 314 razširitev in tlakovanje cestišča 50.000, nadaljevanje gradnje nove ceste Novo mesto—Hmeljnjak 40.000 ureditev banovinske ceste II, 134 v odseku Tihaob—Mirna, delna preložitve, deloma razširitev in tlakovanje stare ceste 50.000, melioracija dobnrišne doline 50.000 in ureditev hudournika v Brusnicah, naprava hudourniških strug in naprava uporabišnih nizov med hudourniki in občinsko cesti Brusnica—Gaberje 100.000.
Srez Prevalje: Nadaljevanje gradnje banovinske ceste Črna—St. Vid v odseku Kristanovega mlina 175.000, regulacija Meže med Prevaljem in Gušanjem 50.000, nadaljevanje ureditve Meže radi obnovitve in zavarovanje obti poti med Črno in Koprivnico 150.000, in zavarovanje Bistric na Muti 50.000.
Srez Ptuj: Nadaljevanje gradnje ceste Majšperg na Raplje 100.000, nadaljevanje gradnje ceste Leskovec—Nova Cerkev 120.000 nadaljevanje regulacije Grajene 32.300, regulacija Rogoznice 18.000 in dovršitev ceste v Lahonih 25.000.
Srez Radovljica: Nadaljevanje preureditve banovinske ceste II. 101 na Vrhšč 225.000, zavarovalna dela na Savi v Lescach 25.000, in ureditev hudournikov ob banovinski cesti II. 108 Sv. Janez—Zlatogor, ureditev Belec—Bezdenje, Ribnice in v območju Rateč 115.000 Din.
Srez Slovenj Gradec: Nadaljevanje preložitvenih del banovinske ceste II/205 Sočtanj—St. Vid 100.000, regulacija Misljinje v srezu Slov. Gradec 80.000, ureditev zavarovanja Gorje Misljinje, Vuhnje in Sečnice pri Bukovi vasi 100.000.
Srez Slov. Konjice: Nova gradnja banovinske ceste Slov. Bistrica—Oplotnica 50.000, nadaljevanje preložitve Cezlaškega klanca 25.000, melioracijska in regulacijska dela manjših potokov, delna regulacija Dravinje 60.000, in zgraditvena dela v izvirkih Dravinje 100.000.
Srez Slička Loka: Nova gradnja in vzpostavitev opornih zidov na subvenc. cesti Čelinka—Rudno ter podaljšanje te ceste proti Dražgošam 50.000, nadaljevanje regulacije Sore 30.000, ureditev Zgornje Smoteve 20.000, zavarovanje »Zaloparske grepe« (Podjelovo) 15.000, ureditev Zehnice 25.000, preureditvena dela na banovinski cesti I, raz. št. 5 v odseku Podbrnič—Petrovo brdo—Sorica 20.000.
Srez Šmarje pri Jelšah: Dovršitev gradnje banovinske ceste Zetale—Marijina vas 150.000, nadaljevanje gradnje ceste Mestinjska vas—Pristava 25.000, nadaljevanje gradnje ban. ceste II, r. Loka—Vrštanj—Golobinjak 75.000 regulacija Sctje pri Sedlarjevem radi zavarovanja banovinske ceste I/31 150.000, zgraditev občinskega vodovoda Šmarje pri Jelšah 30.000, zgraditev občinskega vodovoda v Slivnici 30.000.

Izjava abesinskega cesarja

Abesinija si ne da vsiliti tuje civilizacije — Morebitna vojna bi slabo končala za Italijo — Bolezni decimirajo italijanske čete

Pariz, 29. julija. AA. »Paris Soir« je objavil intervju, ki ga je dovolil njegovejmu poročevalcu abesinski cesar Haile Selasie. Med drugim je cesar dejal:
Nesporna resnica je, da je Abesinija v marsičem še neprosvetljena država. Toda prosvete ni mogoče širiti brutalno in z vsiljevanjem tuje civilizacije, marveč le po lastni iniciativi in postopoma. Če bi kakka tuja sila z nasiljem skušala civilizirati Abesinijo, bi to lahko postalo usodno ne le za Abesince, marveč tu-

di zanjo. V nobenem primeru pa Abesinija ne bo prostovoljno sprejela tuje civilizacije. Glede na vojno nevarnost je cesar izrazil prepričanje, da bi se vojna končala nepovoljno za Italijo. Italijanska vojska v Eritreji in Somaliji je že zelo oslajljena zaradi vseh mogočih boleznih. Praznine v italijanskih vrstah dopolnjujejo z domačimi vojaki, o katerih lojalnosti pa je treba »sekako dvomiti, ker ni verjetno, da se bodo radi borili proti svojim abesinskim rojakom.

Zapora sueškega prekopa

Po mnenju angleških juristov je Anglija ne samo upravičena, marveč dolžna zapreti sueški prekop, če pride do vojne med Italijo in Abesinijo

London, 29. julija. tr. Angleško javnost v zadnjem času najbolj zanima vprašanje, ali je Anglija upravičena v primeru vojne med Italijo in Abesinijo zapreti sueški prekop za italijanske vojaške transporte. O tem vprašanju razpravlja sedaj tudi glasilo angleških juristov »Law Times«, ki prihaja po vsestranskem razmotrivanju obstoječih mednarodnih pogodb do zaključka, da bi bila zapora sueškega prekopa docela na mestu. Anglija ima protektorat nad tem prekopom. Svobodni prehod skozi prekop je največje važnosti za

vojajoče se države. Tako Italija, kakor Abesinija sta podpisali Kelloggov pakt. Če sedaj Italija napove Abesiniji vojno, pomeni to, da krši Kelloggov pakt. Zato se nima pravice pritoževati, če Anglija kot mednarodna upraviteljca sueškega prekopa zapre prehod za italijanske vojaške transporte. Če se sestane svet Društva narodov z namenom, da prepreči vojno med Italijo in Abesinijo, a se mu to ne posreči, je ne samo pravica, nego dolžnost Anglije, da odredi zaporo sueškega prekopa za italijanska transporte.

Amerika hoče biti nevtralna

Predlog predsednika Roosevelta, kako naj Amerika ostane nevtralna v vseh mednarodnih sporih, ki se ne tičejo Amerike same

Washington, 29. julija. tr. Predsednik Roosevelt je sestavil sedaj načrt, ki naj zajamči nevtralnost Amerike v vseh bodočih vojnah. Program sloni na treh temeljnih točkah in bo v kratkem predložen v odobritev amerškemu parlamentu. Ameriška politika bo v bodoče stremela za tem, da se izogne vsakemu konfliktu na ta način, da bo vzdrževala odnošaje dobrega sosedstva in prijateljstva z vsemi narodi in državami. Ameriška diplomacija ne sme opustiti ničesar, kar bi čuvalo popolno nevtralnost Amerike v vseh sporih drugih narodov in držav, v kolikor niso neposredno prizadeti interesi Zedinjenih držav. V bodoče ne bo prevzela Amerika nikakih obveznosti, ki bi jo mogle kakorkoli zaplesti v konflikte

drugih in se bo zato še bolj izogibala zlasti vsakemu vmešavanju v evropske zadeve. Končna opora ameriške nevtralnosti pa naj bo močna, dobro opremljena in izvežbana oborožena sila.
Italija gradi nov tip napačnega letala
Pariz, 29. julija. AA. Po vestih iz Rima, gradijo sedaj v neki italijanski letalski tvornici nov tip napačnega letala, ki bo normalno doseglo 440 km brzine na uro in se dvignilo do 10.000 m visoko.
Darujmo usi za šolsko družbo!

Dalai Lamo iščejo

Simla, 29. julija. tr. Kakor znano, je lansko jesen umrl Dalai Lamo, vrhovni cerkveni poglavar mnogih milijonov azijskih plemen. Po verskem izročilu se njegova duša preseli na nedolžnega otroka. Tega otroka morajo poiskati najvišji cerkveni dostojanstveniki. Posebna deputacija vrhovnih menihov je te dni krenila k svetnemu jezeru Kali, v katerega bližini naj bi bil po izjavi umrlega Dalai Lama otrok, ki bo postal njegov naslednik. Iskanje novega cerkvenega poglavarja traja včasih po več let. Ko najdejo primernega otroka, ga odvedejo v za to določen samostan, kjer ga »črno« vzgajajo in pripravijo za njegov bodoči poklic. Ko doseže otrok 14 let, ga z velikimi svečanostmi ustoličijo kot cerkvenega poglavarja. Vsi verniki z nestrpnostjo čakajo, kdaj bo dospela vest, da so našli naslednika Dalai Lama.

Incident v newyorški luki

Washington, 29. julija. AA. Listi poročajo: da je namestnik državnega podtajnika v zunanjem ministstvu Wilborn Carie nemškemu poslaniku v Washingtonu izrazil obžalovanje zaradi komunističnih demonstracij ob priliki odhoda velikega nemškega preokceanskega parnika »Bremena« iz newyorške luke. Naglasil je, da bo ameriško zunanje ministstvo ponovno podalo to izjavo, če bi nemška vlada uradno protestirala.

Z mednarodnopravnega stališča je newyorški incident posebno resen, ker so demonstrantje strgali zastavo z nemške ladje in jo vrgli v morje. Policijske oblasti v Newyoriku so izdale vse varnostne odredbe, da bi se takšni incidenti v bodoče v kafi zadrželi. V bližnjih dneh odplujejo iz newyorške luke nemški ladji »Deutschland« in »Europa« ter italijanski parnik »Rex«. Veliki policijski oddelki bodo že dan prej zastražili pomole ob katerih so zasidrane te ladje.

Inozemski novinarji v Argentini pod kontrolo

Buenos Aires, 29. julija. AA. Zaradi tendencioznih poročil v tujih listih o poslednjih dogodkih v argentinskem senatu je vlada izdala uredbu o kontroli inozemske poročevalske službe. Proti tej uredbi se je takoj uprla organizacija inozemskih poročevalcev, ki je poslala včeraj svojo delegacijo predsedniku republike generalu Hustu, ter ga prosila, naj se zavzame za ukinitve uredbe, ker je protiustavna.

Ameriški židje zahtevajo zaščito za nemške rojake

Washington, 29. julija. AA. Osrednji odbor kongresa ameriških židov je izročil državnemu podtajniku za zunanje zadeve Philippusu spomenico, v kateri zahteva, naj vlada Zedinjenih držav zaščiti ameriške državljane, ki jih preganjajo nemške oblasti, ker so židje.

Po stavki v tovarnah KID

Delavstvo je bilo ves čas disciplinirano; stavkujoči se se kratkočasili s prepevanjem

Jesenice, 28. julija. Stavka v tovarnah KID na Jesenicah, Javorniku in Blejski Dobravi je zapustila pri posredno in neposredno prizadetih glogok vtis in deloma tudi neprijetne spomine. Izbruhnila je spontano najprej v železarni na Javorniku...

Človek misli, da je tu pravkar divjala plinška vojna. Razen prvega dne na Javorniku ni bilo ves čas stavke nobenih incidentov. Stavkujoči delavci so se vzorno držali odredb varnostnih organov...

Praznik naših avtomobilistov

Večera je vršil izlet ljujlan kega Avtomobilisti svojega zaščitnika sv. Krištofa. V dolgi koloni so razvrstili svoja vozila poleg primerno okrašenega oltarčka pred cerkvijo Sv. Duha ob samem jezeru.

otone, da s trkatišnim klicem živjo posredniško vziševnega predsednika Avtomobilistov...

Zanimivo trgovsko tekmovanje

Včeraj je priredilo društvo izložbenih aranžerjev dravske banovine in Ljubljani pod pokroviteljstvom Združenja trgovcev in sodejlovanjem Pomušniškega zbora in Turkoprometnega društva v Kranju prvo propagandno tekmovanje in opremi izložbenih oken.

ški modri in priznanje za izkušbo z izdelki «Semperitas» v tehnični stroki. Tvrška Franc Berjak je bila prva v specialni stroki z izdelki iz železine.

Kolesa krađejo

Pri belem dnevu je odpeljal nekdo kolo lesenemu trgovcu Pavlu Hafnerju, ki se je kopal v Poljanščici. G. Hafner je prislonil kolo h grmovju in šel v vodo. Ko pa je hotel domov, je opazil, da kolesa ni.

Kormanu in je brž po odkriti tatvini pobegnil. — Sodni odmevi rabuke na trgu. Dne 1. avgusta bo pri tujakim sodišču razprava proti desetim vrtnarjem...

Beležnica

Koledar Danes: Ponedeljek, 29. julija katoličani: Marija

Današnje prireditve Kino Matica: Težko je biti oče Kino Ideal: Atlantic Kino Dvor: Vsemu je ljubezen kriva Kino Šiška: Bodi moja

red slabo hmeljsko letino v CSR

Zateško združenje hmeljarjev poroča, da so se v preteklem tednu cene za lanski hmelj znova okrepile in so kupci pri slabi ponudbi plačevali 1975 Kč za 50 kg. Razpoložljive zaloge lanskega hmelja so se znova skrcile in so le v malenkostne ter bodo gotovo do nove sezone razprodane.

Borzna poročila.

Inozemske borze Curih, 29. julija: Beograd 7. — Pariz 20,245, London 15,21, Newyork 306, 875 Bruselj 82. — Milan 25,075, Madrid 41,975, Amsterdam 206. — Berlin 123,30, Dunaj 58,60, Praga 12,71, Varšava 57,90, Bukarešta 2,50.

Iz Maribora

Ob velikem spremstvu delavstva so v petek popoldne pokopali na pobeškem pokopališču J. Gleinzerja, žrtev meljske smrtne nesreče. — Specialista na kokoške sta 28-letni Franc Č. in 23-letna Marija T. Radi suma, da sta izvršila pri številnih posestnikih Meziške doline več vlomov in odnesla vse polno dobro pitaneh kokošk, so orožniki oba spravila na varno in ju predali sodišču.

MALI OGLASI Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznava.

RAZNO Izložbena stojala kovinske predmete — nudi KROM KOVINA. Ljubljana, Tyrševa cesta 6t. 34 63/L

PRODAM STALNA RAZPRODAJA polnomastnega a la trapistovskega sira v nlebljnih in blokkih kilogram Din 16.— Černe Oskar, Sv. Petra cesta 35, Ljubljana. 2199

MALINOVEC pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v LEKARNI DR. G. PICCOLI, LJUBLJANA, Tyrševa cesta 6 (nasproti Nebotičnika) 55/L

„M U Z I K A“, LJUBLJANA, Miklošičeva c. 4 Prodaja klavirje, harmonije, vijoline, kitare, citre, strune in vse glasbilske potrebščine. — Popravlja in uglašuje vsa glasbila — Nizke cene. — Najmanjše obročno odplačilo. 46/T

Makulaturni papir proda uprava „Slovenskega Naroda“. Ljubljana, Knafličeva ulica šte. 5

MALI OGLASI PLOŠČE, gramotone, izposojamo, zamenjavamo, prodajamo in kupujemo. — ELEKTROTON d. o. o., pasaža nebotičnika.

HRUŠKE debele stolne, okusne slive in jabolke kg Din 4.— razpošilja po 40 kg franko kolodvor. G. DRECHLER, TUZLA

MARIJ SKALAN ROMAN Sida Silanova »Tudi jaz se branim teh globin«. »Pa te vendarle vlečejo vase. Vidiš, od tod ta kaos, ta boj med sročim in razumom.« »A kaj naj storim?« »Če je tako, potem pojdi na dno. Življenje te bo še samo spet postalo na površino, ako bo potrebno. Ako pa ne bo, tem boljše. Doživeli bomo tudi v četrtem desetletju dvajsetega stoletja vsaj eno resnično ljubezen.« Sida zopet ni mogla spati. Doživljati dneva in večera so se podili mimo njene spomina kakor projekcija divjega filma po platnu. A čutila je le eno, da se bo naposled vendarle morala vdati čustvom in se prepustiti valovom usode, da jo odnesejo kamor ji je določeno, v četrtem desetletju dvajsetega stoletja vsaj eno resnično ljubezen.

niki in so razmetavali s milijoni kakor z malenkostjo, so postajali gospodarake ničle. Nekateri so vsaj na zunanje še varovali svoj videz, drugi pa tudi tega niso mogli več. Iz velikih trgovcev in industrijecev so postali skromni prekupčevalci, manipulanti ali celo potniki. Stari, močno zasidrani so pa samo života, živeli od kopčicah prejšnjih dobričkov in s strahom gledali v bodočnost. Kriza denarnih zavodov s moralno ni bila poslednja zaprla še zadnje vire. Morali so ob lastnih vlogah najemati posojila celo za najnujnejše, tekoče izdatke, a še teh niso mogli dobiti v zadostni meri. Še huje je zašla kriza male gosodne kmetije brez prihrankov. Pohorci, vaje ni živeti samo od gozda, ki se jim je zdel vedno neuhajljivi vir eksistence, so čutili spremembo vse težje kakor kmetje v Slovenskih goricah ali na Dravskem polju, ki jim vsaj za hrano ni bilo treba skrbeti. Najtežje je pa udarilo delavce lesnih podjetij, velikih in malih. Izpolnje so se besede hlappa Andreja, da bodo Pohorci hodili za vinčarje v Slovenske gorice. Hodili bi, ko bi jih sprejemali. Mlajši so dreveli v mesta, zlasti v Maribor in se v stotinah borili za vsako, tudi najslabše plačano mesto industrijskega pomožnega delavca. Borzo dela so oblegale vedno večje množice lačnih in brezposelnih ljudi. Vrtarji tekstilnih tovarnen, ki so edine narasčale, so morali iskalec dela kor so vedeli in znali. Nekateri so kradli in sleparili, drugi beračili. Po

hlišah so si podajali kljuko iz roke v roko. Ker javna sredstva niso zadostovala, so se pričele ustanovljati pomožne akcije z bednostnimi fondji. Brezposelnosti in bedi je sledila tik za petami demoralizacija. V času, ko bi morale po gozdovih najbolj peti sekire in bi morale biti žage v polnem obratu, je Josip Silan odpustil še zadnje delavce. Nekdanja vesela in ponosna pesem dela je utihnila popolnoma. Silanovina je postala tiha in pusta. Dvigala se je iznad drevoja le še kot začaran grad pravljice Trnjudice. Vsa v svoje mlado ljubezen zasnana Sida je to tišno komaj dojemala in ker oče o gospodarstvu s njo nikoli ni govoril, tudi njegove zaskrbljenosti in staranja ni razumela. Krizo je sedaj videla, saj je čepela kakor gladna zver nad vsu Hrušično in Silanovino ter glodalna trde stene, a sama je še prav nič ni čutila. Še vedno je mislila, da je to nekaj, kar nje ne more dojeti. Bila je v svojem prepričanju še vedno Sida Silanovina, hči milijonarja, hči nezlojzivega magnata. Nekega popoldneva v pozni jeseni je pa vzbudila Sido pozornost velika, najmodernejša lumnuzina, ki je bahavo pridržala na Silanovo dvorišče in se ustavila tik pred vhodom v stanovanjsko in poslovno poslopje. Skozí okno svoje sobe v prvem nadstropju je opazila izstopiti iz avtomobila čisto neznan tujea. Prvi je bil nasek debelih v

starosti okoli sedemdesetih let, drugi, doban in vitez elegant, jih je pa moral imeti kvečjemu pet in trideset. Oba sta se presojajoče ozrla po poslopjih in napravah in se nato pozdravila s Silanom, ki jima je nemavodno uslužno prihieli nasproti ter ju nato odpeljal v svojo delovno sobo. »Kdo sta in kaj hočeta?« je radovedno pomislila Sida, saj v zadnjem času, odkar so žage počivale in je bilo trgovine konec, tujih obiskov na Silanovini sploh ni bilo več. »Lesna trgovina?« je ugasnila in ni mogla vzdržati. Odkritela je na dvorišče in ogovorila šoferja: »Kdo sta gospoda, ki ste ju pripeljali?« »Tovarnar Adolf Rogan in njegov sin Ervin.« »Iz Maribora?« »Tovarnar Rogan? Čisto neznano ime.« »Priselila sta se v Maribor šele letos spomladi in zgradila veliko tekstilno tovarno, ki je komaj te dni pričela obratovati.« Po dolgem pogovoru v pisarni je Silan odpeljal Adolfa in Ervina Rogana na žago in v skladišča. Potem sta si ogledala še druge naprave ter ostala tudi na kosilu. Sida, ki ji je oče pred kosilom predstavil obo tujea, je bila silno radovedna, čemu sta prišla in kaj naj pomeni nju obisk, zato je skrbno pazila na vsako njuno in očetovo besedo, toda govorili so le o splošnih vprašanjih in se niti dotiknili niso drugih zadev.

DNEVNE VESTI

Banovinski odbor za strokovne nadaljevalne šole v dravski banovini, ki mu predseduje sam prej z delom, je sestavljen z uredbo banske uprave takole: predstojnik po položaju inspektor strokovnih šol Mihajlo Presel, član, predstavitelj banovinskega sveta Rudolf Prepeluh in Ivan Tavcar, predstavitelj strokovnega šolstva direktor Trgoveške akademije dr. Karel Pirjevec, ter profesorja Tehnične srednje šole Ivan Žnidaršič in ing. Viktor Turnšek, predstavitelj Zbornice za TOI njen predsednik Josip Rebek, zborniški svetnik ir. Orlav Pavlin in zborniški tajnik dr. Ivan Pless, predstavitelj Delavske zbornice strokovni tajniki Alojzij Leskovec, Vladimir Kravos in Joško Rozman.

Bolgarski vinogradniki v Jugoslaviji. Bolgarska vinogradna zveza priredi ekskurzijo v našo državo, kamor pritepe 30 njenih članov, da se seznanijo z našim vinogradništvom. Bolgarskim vinogradnikom se pridružijo tudi člani vinogradniškega Saveza iz Beograda, da si skupno ogledajo naše vinograde in vinogradniške naprave. Bolgarski vinogradniki se pripeljejo v Zagreb 15. avgusta.

53.000.000 za ureditev cest okrog Zagreba. Iz milijarde za javna dela se bo porabilo 23.000.000 za ureditev cest okrog Zagreba. Najprej bo urejena cesta Zagreb-Podused, za kar se bo porabilo 8.000.000 Din. Ceste bodo deloma asfaltirane, deloma pa tlakovane s kockami. Na cesti Zagreb-Podused so se dela že pričela.

Obrtniška Mala antanta. Na pobudo rumunske delavske zbornice bo sklican letni kongres obrtnikov balkanskih držav, ki naj bi pokrenil najprej akcijo za zbližanje obrtnikov Male antante in drugih balkanskih držav. Na kongresu se bo razpravljalo tudi o ustanovitvi obrtniške male antante.

Pocenari sardele. Na ribarstvo v Splitu so prinesli v soboto ribiči okrog 2.000 kg. rib, največ sardele. Prodali so pa zelo malo. Sardele so prodali po dinarju kilogram, pa jih kljub izredno nizki ceni niso mogli prodati.

ELITNI KINO MATICA
Tel. 21-24 Te 21-24
Danes ob 4., 7. in 9. uri
premiera veselog filma

Težko je biti oče
Luitse Ulrich, Richard Romanovsky
Smeh zabava, petje

Petrovaradin se hoče ocepiti od Novega Sada. Znana trdnjava Petrovaradin s krajev istega imena na levi strani Dunava je bila leta 1931 priključena Novemu Sadu. Pravi razlogi priključitve še zdaj niso povsem jasni. Prebivalci Petrovaradina so zbrali že 700 podpisov za ocepitev od Novega Sada in svojo akcijo še nadaljujejo. Petrovaradin loči od Novega Sada samo most čez Dunav.

Bivši bolgarski minister v Splitu. V petek zvečer se je pripeljal v Split iz Dubrovnika v Split bivši bolgarski poljedelski minister v Vladi Stambuljevskega Aleksander Kristov — Obvoj, ki je bil interniran skupno z dopisnikom Manchester Guardiana Haltmajerjem. Iz Splita se je odpeljal preko Zagreba v Beograd.

Nemški turisti v Hrvatskem Primorju. V soboto so prispele z avtobusi iz Nemčije tri skupine nemških letovljarjev, ki so se ustavili v Crikvenici. Z avtobusom je prispele na Sušak tudi 45 poljudskih letovljarjev.

Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 60 z dne 27. t. m. objavlja uredbo o preamstitvi sedeža občine Sedlarjevo, imenovanje članov v banovinski odbor za strokovne nadaljevalne šole, razglasila o programu javnih del v dravski banovini in razne objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo toplo, možnost neviht. Večerja je znašala najvišja temperatura v Skopju 34, v Splitu 32, v Zagrebu 31, v Beogradu 30, v Ljubljani 30,5, v Rogoški Slatini 29, v Mariboru 28. Davi je kazal barometer v Ljubljani 758,7, temperatura je znašala 18.

Uredba. Vremenska napoved pravi, da bo toplo, možnost neviht. Večerja je znašala najvišja temperatura v Skopju 34, v Splitu 32, v Zagrebu 31, v Beogradu 30, v Ljubljani 30,5, v Rogoški Slatini 29, v Mariboru 28. Davi je kazal barometer v Ljubljani 758,7, temperatura je znašala 18.

Uredba. Vremenska napoved pravi, da bo toplo, možnost neviht. Večerja je znašala najvišja temperatura v Skopju 34, v Splitu 32, v Zagrebu 31, v Beogradu 30, v Ljubljani 30,5, v Rogoški Slatini 29, v Mariboru 28. Davi je kazal barometer v Ljubljani 758,7, temperatura je znašala 18.

Uredba. Vremenska napoved pravi, da bo toplo, možnost neviht. Večerja je znašala najvišja temperatura v Skopju 34, v Splitu 32, v Zagrebu 31, v Beogradu 30, v Ljubljani 30,5, v Rogoški Slatini 29, v Mariboru 28. Davi je kazal barometer v Ljubljani 758,7, temperatura je znašala 18.

Zvočni kino Ideal
Danes ob 4., 7. in 9. zvečer
Navečji film vseh časov
ATLANTIC
Vstopnina 4.50. 6.50 in 10. Din.

veda tu pa tam mu izpade kaj iz not, kar je pa razumljivo, saj je star komaj šest let in povrh še sirota. Dobri ljudje so radi posegli v žep, da se je nabrala nekaj denarja za ljubkega dečka, ki so bili zanj posebno navdušeni otroci.

Had karambol v Šiški. Na Celovški cesti v Šiški se je pripetila danes dopoldne hujša nesreča, katere žrtev je postal hlapec mesarja Dolničarja, odnosno njegov voz. Dolničarjev hlapec je privozil po Lepodvorski ulici in v diru zvil na Celovško cesto, ter zavozil naravnost v nasprotno vozniški tramvajski voz. Mesarjev voz se je pri trčenju domala popolnoma razbil in je meso padlo po tleh. Hlapec je še pravočasno odskočil, vendar se je precej poobil. Sreča v nesreči je bila, da se je tudi konj odtrgal, zato se je ognil tramvajevemu vozu. Mesar Dolničar ima zaradi karambola čez 1000 Din škode.

Veterinarna nedelja je zvalila domače vse Ljubljance k vodi. Na vse zgodaj jutraj že so romale cele procesije na obrežja Save, na Ljubljanski. V Mestni log do Melega grabna, v Bokavce do Gradašiče, pozneje pa z vlakom do Sore. Vsi bregovi voda so bili včeraj živi ves dan. Družičine in družbe so se utaborile ob grmovjih ter kuhale in pekale, da je bilo veselje. Solnce je včeraj žgalo ves dan in hladna kopel je dela dobro starim in mladim.

Predpisi zgradarine za mesto Ljubljana za leto 1935 so razvidni tudi pri Društvi hišnih posestnikov. Salendrova 6, od 9. do 13. ure. »Moje doma« radi stavke v tiskarni še ne moremo izdati. Društvo hišnih posestnikov v Ljubljani.

Razne tativne. V stanovanje Šolskega sluga Maksa Izana na Coljovi cesti 5. se je splazil v soboto neznan potepuh in mu ukradel iz sobe temnorjav nov suknič, vreden 500 Din. Delavec Leopold Hacler stanujoč v Mestni jami, je včeraj zaspal v tramvajskem vozu. To priliko pa je hitro izrazil neznan žepar, ki mu je izmaknil 400 Din vredno srebrno uro Tesar France Husov z Viča je v soboto spravil pod nekim kozolcem na vozu par 850 Din vrednih škornjev. Odšel je za trenutek proč, kar pa je že izrabil spreten znikav in izgubil s škornji.

Šubičev ulica in na Muzejski trg so zdaj popolnoma preuredili in cestišče do dobra utrčili. Na trdnogo so te dni nasul ostra kamenja, ki so ga še povzpali, zdaj pa bodo cestišče še zalili. Enako bodo popravili še nekatere ulice v tem delu mesta.

Vlom v gostilno. Te dni ponoči je neznan storilec vlomil v lokal gostilničarke Franciške Pirnatove na Grajski planoti. Neznaneec je v gostilni vse prebrskal ter ukradel slednjih iz kredence 900 komadov Zeta cigare in nekaj nad 50 Din gotovine. Gostilničarka je oškodovana za okrog 400 Din.

Zvočni kino Dvor
Telefon 27-30
Danes ob 4., 7. in 9. uri

VSEMU JE LJUBEZEN KRIVA
Vstopnina na parket 3.50 Din

Iz škofje Loke
Prvi planinski pešadijski polk, ki ima svoj sedež v Škofji Loki, bo slavil v četrtek, 1. avgusta slavno kot spominski dan na svojo ustanovitve. Služba božja in rezanje kolača bo ob 11 in letnem tabornu polka, letos na Rudnem polju. Popoldne bo tam vojaška zabava. Domačin slavnice je poveljnišnik polka, polkovnik g. Mihajlo Lučić.

Povzdigo tujskega prometa. S strani prijateljev škofjeljskih planin smo imeli priliko ponovno slišati, da bi bil obisk našega kraja nedvomno večji, če bi bile prometne zveze izletnikom prikladnejše. Nov korak v tem prizadevanju pomeni uvedba nove avto zveze s Poljanico dolino. Ob nedeljah in praznikih odhaja avto iz Žirov ob Štirih jutraj, tako, da pride do turističnega vlaka že v Škofjo Loko, nakar vozi takoj nazaj v dolino in je ob 7.40 zopet v Zireh. Pripomnimo pa, da do etop na Blegoš ni mogoč.

Kolepšanje škofje Loke pripomoženo s svoje strani tudi dotični hišni posestniki, ki skrbno, da so fasade njihovih stavb lepe. Ga. Albina Jeralova, kjer je znana škofjeljska restavracija pri Otetu, je svojo hišo docela obnovila. Velika adaptacijska dela teko v Homanovi hiši na Mestnem trgu. Vse kompleksne stavbe proti Sv. Jakoba trgu bodo nove. Ustavili so druga okna, predelali notranjost, podrti več sten in prezidali v prvem in drugem nadstropju lokale v stanovanjske prostore. Spodaj so zgradili dvojne garaže, seveda pa je dobila stavba, ki predstavlja škofjo Loko njen srednjeveški stavbni lik, tudi na snaj lepo hce. Pekovski mojejer Krošel je svojo hišo v Kapucinskem predmestju čisto renoviral. Dozdaj so mu med drugim tudi verando. V tovarni: Seštr so podrti staro kurilnico in vstavlili nov kotel. Precej dela je dal tudi kapucinski, več metrov visok in debel zid, ki so ga morali temeljito popraviti, ker bi se bilo sicer zidove posulo na glavno cesto v Železnike. Mnogo prdnih rok je bilo tudi v Karlovcu, kjer so hiše na več krajih popravili in polepšali, z vrtno vred.

Še o nesreči kolearja. Prejeli smo glade na notico, objavljeno v Slovenskem Narodu 22. t. m. V noči na petek dne 18. t. m. se je peljal ovarniški službenec Vinko Ažbiča s spodnjeje trga čez most proti postaji. Na ovinku, ki je konec mostu pred Rugarjevo hišo, mu je po klanu privozil nasproti kleparski pomočnik Jožef Krajnc, kjer je prišlo do trčenja. Pri trčenju je vrglo Ažbiča ob kanton, pri čemer je dobil težko poškodbo samo na glavi. Krajnc pa je odletel na asprotno stran, vendar je dobil le malenkostne poškodbe. Najprej je prišlo do karambola zato, ker sta oba vozila preveč po sredi ceste, prav gotovo pa je nesrečo krivo tudi to, da je Ažbič oviral razgled po cesti obok mostu. Kdo je nesrečo zakrivil, je točno težko ugotoviti, ker je Ažbič še vedno napol nezavestno.

Cigan ostane cigan

Ljubljana, 29. julija.
Na pokopališču v Dravijah je bil v petak jutraj zamrti v pogreb 70-letni ciganka Rose Nikoličeva, ki je četrtek sveder nenadoma preminula.

Od sv. Jakoba ob Savi se je vso v četrtek na večer več ciginov proti smartnemu ob Savi, kjer so se nameravali ustavi in zakuriti na travniški ob vodi ognja. Okrog 21. pa so jih srečali na cesti orožniki, ki so ciganko tolopo ustavili. Zadrževali so od možkih dokumenta, v tiemob trenutku so pa vsi štiri možiki postikali z voz in jo ubrali v bog pred orožniki, nekam čez travnike. V naglici pa so možiki sunili s voza tudi ciganko Rose Nikoličevno, ki je padla kraj voza na tla in obledela. Tedaj so ženske zagnale velik vrisc in kriki. Orožniki so odredili, da so ciganko naložili na voz, nakar se je karavana jela pomikati dalje proti Ljubljani. Cigani so se ognili sredstva meeta in krenili čez polje proti Šiški. Tamkaj so prišli nazaj k vozovom tudi pred orožnik pobegli možiki, nakar je ciganska tolopa prijavila na šišenski stražnici, da vozijo s seboj mrtvo ciganko. Cigani so na stražnici zgovorno pripovedali, da so jik orožniki v smartnem prepleti in Nikoličevno takorekto ubili. Policija je odredila, da so prepešajali mrtvo Rose Nikoličevno v mrtvašnico v Dravije, nakar je uvedla preiskavo.

V petek popoldne je policijski zdravnik Dr. Lužar obduciral trupla Nikoličevne. Obdukcija je pokazala, da si je Nikoličevna pri padcu s voza, ki so ga povzročili pobegli cigani, ziomila v vratu vrtenca. Na truplu ni bilo nikalih drugih poškodb. Kar jasno dokazuje, da so si cigani, hoteč se osvetiti orožnikom, izmislili, da so jih ti pretepalii.

Mrtvo ciganko so v petek jutraj pokopali na se pogreba udeleželi vse ciganske ženske iz rodilne Nikoličev s otroki vred, ki tabore ob Večni poti. Pri pogrebu je bilo mnogo joku in stoka ter jadicovanja. Možkih članov, pri pogrebu ni bilo, ker jih je policija popreje saradi kletav aretirala. Obemem je prejela policija tudi prijavo, da je ciganska družina družina Nikoličev dne 18. t. m. vionila v hiso posestnice Umnikove v Predostju pri Kranju ter ji odnesla za okrog 2000 Din obleke. Cigani so pred orožniki pobegnili seveda zaradi tega, ker so imeli slabo vest.

ŠAH

Po beograjskem turnirju

Prvi šahovski mojstrski turnir v Beogradu je bil v četrtok končan. Prinesel je prvo in drugo mesto Piru in Kostiću, ki sta bila od vsega početka favorita. Odloditev je padla šele v zadnjem kolu.

Za turnir, ki se ga je udeležilo 16 šahistov in ki je trajal 20 dni, je bilo raspisanh 8 denarnih nagrad in sicer: 5000, 3000, 2000, 1500, 1000, 800, 500, in 300 Din. Prvo in drugo nagrado si delita z 11½ točke Pir in Kostić, ki prejmeta torej vsak po 4000 Din. Vprašanje šampionata Jugoslavije bo odlodil dvojni meč obema zmagovalcema, vendar termin še ni dolocen. Pir in Kostić sta dosegla 76.66%. Tretjo nagrado 2000 Din si je priboril šibenški mojster dr. Trifunović z 10½ točke. Do zadnjega kola je ostal nepremagan, tu pa ga je v oesbi 7. kola doletela usoda in je tako Pir edini ostal brez poraza. Trifunović je dosegel 70%. 2500 Din in 4. in 5. mesto si delita mojstra König in Schreiber. Imata po 10 točk ali 66.66%. Šesto nagrado 800 Din je dobil amater Bröder, ki je dosegel 9 točk in 60%. Prejel je naslov nacionalnega mojstra, ker je nasproti mojestrom dosegel ne samo zahtevanih 33, temveč celo 75%! Premagal je med drugim Kostića, Schreiberja, Tota in dr. Drezga, z vsemi ostalimi mojstri pa je remiziral. Porazil je edino Pire. Tot je dosegel 56.66% in 7. nagrado 500 Din.

Zadnjo nagrado si delita dr. Astaloš in Tomović, ki sta s 7½ točke dosegla ravno 50%. Za simpatičnega sarajevskega profesorja je to vsakekor neuspeli, vendar je nastopil na turnirju bolan. Od ostalih nacionalnih mojstrov je dosegel dr. Drezga s 5½ enajsto, Nedeljčević s 5 dvanajsto in trinajsto, dr. Kalabar pa s 3 točkami šestnajsto mesto. Od amaterejv so se plasirali Petrovič s 5 na dvanajsto in trinajsto, Filipović s 4½ na štirinajsto in Avirovič s 4 točkami na pet najstto mesto. Amater Vuković je s 7 točkami zasedel 10. mesto. Dosegel je 46.66%, nasproti mojestrom pa nad 33% in se je s tem tudi postal nacionalni mojster.

Tabela nam kaže tudi zanimivo sliko, kako so igrali mojstri med seboj. Dosegli so: Pir in Kostić 7½, Schreiber 7, dr. Trifunović 6½, König, dr. Astaloš in Tot 4½, Tomović 4, dr. Drezga 3½ in dr. Kalabar 1½. Potemtakem bi turnirski zmagovalca Pir in Kostić tudi na turnirju samih mojestrov dosegla edini 1. in 2. mesto, tretji bi bil Schreiber. četrta pa dr. Trifunović.

Slovinci v Ameriki

Clevelandski ameriki dnevnik »Press« je objavil 11. t. m. na prvi strani članek o slovenskem sodniku Franou Lavšetu, ki ga prosi, naj sprejme kandidaturu za clevelandkega župana. To je pač lepo priznanje amerikega tiska Slovenom. Lavše je med Slovinci v Clevelandu zelo priljubljen, pa tudi Američani ga visoko cenijo in tako ni izdajljivo, da bi res zmagal pri volitvah in postal clevelandski župan.

Rock Springsu je stal nedavno že drugi pred poroto Slovenec Janez Pankelj zaradi uboja Matevža Oblaka. Na prvi ob razvni je bil obsojen na doemrno ječo. Trdil je, da je Oblaka ustrelil s silobranjo in pri drugi obravnavi so mnoge priče to potrdile. Porota ga je pozovno spoznala krivim ubojca, priporočila je pa sodnikom, naj ga sedijo milo. Pankelj je bil obsojen na 15 let ječe s pravico do pomilostitve po enem letu, če se bo v vjedi lepo vedel.

Umrla so v Barbordonu Angela Ambrožič roj. Nosan, stara 42 let doma nekje od Ribnice, v Clevelandu Janez Olničar star 73 let, doma iz Melle, fara Bloke, Jože Kojščaj star 59 let, doma iz Fušine pri Žu-

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI

vzeti jutraj na prazen želodec čaša
Franz Josefove grenčice
Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje S. br. 15.480 od 25. V. 1935

žemberku in Rozalija Žnidaršič roj. Eršte, stara 24 let, v West Frankfortu Helena Smoldara, stara 49 let, doma iz Lanovega pri Radovljici. V Chicago Janez Belih, star 54 let in v Evelethu Barbara Lovšin, rojena Keprol, stara 72 let, doma iz Ribnice.

Časi se izpreminjajo — Zakaj pa nisi vzela tega inženjerja že pred desetimi leti, saj je že takrat lazil za teboj? — Srečna nevesta: Saj bi ga bila vzela, pa se mi je zdel prestar.

Ali so nekateri organi odveč?

Nepotrebnih organov v človeškem telesu najbrž sploh ni

Nekateri organi v človeškem telesu veljajo za nepotrebne, če že ne za škodljive. To bi pa nasprotovalo trditvi, da je narava praktična, da dela vse smotreno. Toda zdaj smo že tako daleč, da se upamo trditi, da tudi narava marsikaj šele preizkuša. Tako zvani nepotrebni organi bi torej ne bili proti naravi. Tudi ne moremo reči, da so bili že od nekad odveč, če zdaj niso potrebni našemu telesu. Podedovali smo jih od prednikov, ki so jim bili koristni. Z razvojem je pa prišel trenutek, ko jih nismo več potrebovali. Organ je kljub temu ostel, samo da je okrnjen. Po zakonu o dednosti ostal, po zakonu o naravni selekciji je pa okrnil.

Portier je izrezal slepič morskega prašičku. Živalica je najprej molala smušajla, po tem si je pa opomogla, začela se je rediti in počutila se je imenitno. Ko si je doobra opomogla, jo je Portier usmrtil in raztelesil. Izkazalo se je, da je postalo debelo črevo tam, kjer je bil prej slepič, zelo debelo in da se je izpremenilo. Ktivo, ki vsebuje navadno v njem bela krvna telesa, se je bilo močno razširilo. Telo si je torej pomagalo in je izrezani slepič nadomestilo. Ali bi ga pa bilo nadomestilo, če bi bil nepotreben?

Vprašanje je pa, ali so organi, ki jih smatramo za nepotrebne, res nepotrebni. Vzemimo za primer bezgavke. Čim se je zasukalo, da so človeku samo v napotje, so jim sledi zdravnik neusmiljeno izrezavati. Ljudje se takih operacij ne boje, saj ni videti nobenih slabih posledic. Zdaj pa prihajajo zdravniki na to, da pozneje bezgavke človeku manjkajo. V Ameriki sodijo, da je potem človek nagujen k nekaterim boleznim. Drugi strokovnjaki pa trdijo, da se dajo sicer bezgavke izrezati brez trenutnih slabih posledic, da pa to še ni dokaz, da bi šle odveč. Telo si potem pomaga drugače, nadomesti si bezgavke. Bezgavke imajo točno določeno nalogo, one izdelujejo bela krvna telesa, tisto krvno poljico, ki preganja mikrobe. Zato imajo hudo ječični ljudje zelo najhne bezgavke, če jih sploh imajo.

In kaj šele čitna žleza? Zdaj ve že vsak človek, da ta organ ni odveč, temveč nasprotno, da je to eden najpomembnejših organov, čeprav o njem še ni znano vse, kar bi bilo treba vedeti. Ta organ stoji na četu žlez z notranjo sekrecijo, ki pošilja v telo hormone. Njen glavni plod, hormon tiroxin, je neobhodno potreben, če hoče telo rasti in če se hoče razvijati tudi človeška duša, da otrok ne postane kruten. In ni še dolgo tega, ko je veljala tudi čitna žleza za organ, ki je že davno odslužil. Še leta 1835 je napisal anatom Brachet: »čitna žleza ne moremo smatrati za aktiven človeški organ. Smatramo jo za ostanek ribjih škrg«.

Ali pa vzemimo slepič. Da se vnetje slepiča ne da odpraviti brez operacije, je jasno. Toda s tem še ni dokazano, da je slepič v človeškem telesu odveč. Nasprotno. Kakor bezgavke, tako je tudi slepič ktivo, ki izdeluje bela krvna telesa in zato mu pravijo nekateri žlezočna bezgavka. Če varujejo bezgavke gotonec, kdove, ali ne varujejo slepič prebavnih organov? Fiziolog

Drugo žlezo, možganski podvesek, so anatomi še pred 30 leti odpravljali kratkoko, češ, da ni dobro znano, kaj je to, da ima ta organ menda svoj pomen za živali, za človeka pa najbrž nobenega. Zdaj dobro vemo, da tudi ta organ pospešuje rast in če deluje slabo, ostane človek prilitavec. In o sluznici do zadnjega nismo imeli niti pojma, čemu služi. Angliški profesor Flint se je zadovoljil s kandidativnim odgovorom, da je sluznica v glavnem za to tu, da se od časa do časa napne.

Iz tega bi se dalo sklepati, da nepotrebnih organov v človeškem telesu najbrž sploh ni. So samo organi, čijih naloga je nam zankrat še prikrita, ali pa jo poznamo le deloma.

Sovjetski Don Juan

V Moskvi je bil obsojen te dni na 10 let ječe ravnatelj Inturista Mešin. Državni tožilec je dvignil proti njemu obtožbo zaradi posilstva podrejenih službenk, nevarnih groženj, podkupovanja in razuzdanega življenja. Njegov življenjski v obliki izpovedi zaslišanih prič je pokazal obtoženčovo dvojno življenje v vsej goloti. V uradu je bil zagrižen komunist in strog predstojnik, doma pa neugnan erotik, iniciator divjih orgij. Večkrat je povabil k sebi podrejene uradnice in udati so se mu morale bodosi pod grožnjo, da bodo sicer odpuščene, ali pa jim je obetal povisjanje. Njegov žrtev je bilu 100. V zapisniku so našli 806 telefonskih številk žensk, ki se je z njimi Mešin zabaval po svojem trudaplennem delu.

sebi vse dragulje, truplo so balzamirali, da bi ostalo ohranjeno. Zlato krsto so položili v srebrno, vrzeli so pa napolnili z dragulji, potem so pa položili obe krsti v železno. Da bi nihče ne mogel Attilovega groba najti, so izdelali štiri železne krste, toda tri so bile napolnjene s kamenjem. S temi krstami so poslali vojaške čete pod poveljstvom zanesljivih vojskovođij na vse strani, da so jih na raznih krajih zakopali. Eno krsto so poslali na sever, drugo na jug, tretjo na vzhod, četrto na zapad. Attilov sin Caba je ukana položio te krsto pod vodo v zemljo, tam kjer se stekata dve reki. Po povratku je dal Caba iz loka postreljiti vse vojake in poveljnike, tako da niti sam ni vedel, kje je njegov oče pokopan.

Mešin je bil tip sovjetskega karjerista. Do boljšeješkega prevrata se je pisal Sarkis Galustov, po padu carizma pa Georgij Mešin. Galustov je bil namreč leta 1907 zaradi umora poslan v Sibirijo, od koder se je čez 6 let vrnil.

Med vasema Prijekop in Turčanski Sv. Martin na Čekoslovaškem je nenaraven grič, ki se mu že na prvi pogled pozna, da je delo človeških rok. Na njem je pokopalniče in tu so naleteli na zanimive izkopnine. Zdeli so na kovinat pokrov in inženjer Štepan, ki vodi delo, je prepričan, da je naletel na Attilov grob ali pa na grob enega izmed drugih slavnljih vojskovođij. Tu se je nekaj izlivala reka Turec v Vah. Okolico so skrbno zastražili, dokler uradna komisija ne preišče izkopnine.

V Astrahanu je vlomil in pobegnil na Kavkaz, kjer je l. 1916 zakrivil veliko ponovebo državnega denarja. Kazni je ušel tako, da je ukradel dokumente šoferja Mešina in živel pod njegovim imenom. Povsod se je hvalil, kako neustrašen revolucionar je in koliko zaslug si je pridobil za revolucijo. Sovjeti so videli v njem jumaka. Tako je hitro napredoval, dokler ga ni doletela zasuženka kazen. Prijatelji in znanci so sicer vedeli za njegovo dvojno življenje, pa so se bali njegove osvete, če bi ga ovađili. Šele državni tožilec mu je stopil na prete in napravil njegovemu dvojnemu življenju konec.

Attilov grob najden?

Attilov grob že od nekad zanima arheologe. Madžarski arheologi so potrošili iz fonda za iskanje Attilovega groba mnogo denarja, da bi grob našli, pa je bilo vse njihovo prizadevanje zaman. Po nasvetu vedeževalcev naj bi bil Attila pokopan pod vodo, pod zemljo, v solčnih škarkih in v mesečini. Njegovi sinovi so si belili glave, kako stoviti to, dokler ni Attilov sin Caba poklical italijanskih kovinarjev, ki so izdelali krsto z Attilovo podobo na pokrovu naravne velikosti, ob straneh so bili pa ramsi prizori iz njegovih slavnljih bitk. Potem so poklicali gotške umetnike, ki so izdelali srebrno krsto z Attilovim znakom na pokrovu, ob straneh pa z znaki 22 dežel, ki jim je vladal Attila, podaniki rimske države pa neso vrče s denarjem kot odkupnino Attilu. Končno so izdelali avarski kovski železno krsto, a na nji je bilo pa samo ime Attila. Attilovo truplo so položili v krasnem oblačilu v zlato krsto, kamor so spravili njegovo orožje. Mrtič je imel na

Radioprogram

- Torek, 30. julija.**
12:00: Razni kraji, razne pesmi (revija plošč); 13:00: čas, obvestila; 13:15: Razni kraji, razne pesmi (revija plošč); 14:00: vreme, spored, borza; 18:00: Otroški kotiček — Striček Matiček; 18:45: Pri palčkih in pri lutkah (plošče); 19:10: čas, poročila, spored, obvestila; 19:30: nacionalna ura: Vās in mesto, njih pomen in medsebojni odnos v raznih epohah (dr. Stojadinović iz Beograda); 20:00: Koncert ruskih skladb (izvaja pevski zbor glasbenega društva »Sloga«); dirigent Herbert Svetel, pri klavirju kapelnik Neffat — prenos iz glasbene dvorane (v Dvoru); 21:00: Ruska orkestralna glasba (plošče); 21:30: čas, poročila, vreme; 22:00: Za zabavo in za ples (harmonika Carenne); 22:30: angleške plošče.
Sreda, 31. julija.
12:00: Fox na fox in tango vmes (plesna godba na ploščah); 12:45: poročila, vreme; 13:00: čas, obvestila; 13:15: Dober dan, Bog daj! Zdjaj prišli smo že nazaj! (radijski orkester); 14:00: vreme, spored, Lorza; 18:00: Nekaj klopnotov na ploščah; 18:15: Nekaj okroglih za boljšo voljo (radijski orkester); 18:50: pogovor s poduščalci; 19:10: čas, poročila, spored, obvestila; 19:30: nacionalna ura; Dijske delovne čete (Vojislav Radovanović iz Zagreba); 20:00: koncert Mozartovih in Haydnovih skladb (simfonični koncert, prenos iz Salzburga; dirigent Frieš Kleiber); 22:00: čas, vreme, poročila; 22:15: radijski orkester.

Ludvik Wolf:

59

BOGINJA DOBROTE

R O M A N

Japončev glas je govoril: Razmišljajla je in razmišljajla, dokler ji glava ni mogla več objeti misli velike svetovne brkosti in razletela se je na kose.

Preiskal je svoje župe in ves srečen je našel cevko s tabletami. Naglo jo je odmašil, ugasil luč in zavžil v čem tabletete. Začutil je, kako ga premaguje spanec, in pretegnil se je v prijetnem občutku, da je pripravljen. Rešitev je bila v smrti, ki jo je tako silno sovražil. Najvišji trenutek življenja je umiranje, ki se ga je on tako bal. Zdaj je prišla ta prijazna botra, pobožala mu je s hladnimi koščenimi rokami oči in ga nežno povabila s seboj.

Harland je spal.

V sivem jesenskem jutru je odprl speči oči, topo se je ozrl v strop, pokusil je doumeti čudež svojega vstajenja od mrtvih, pa ni šlo.

Vstal je, se ozrl na prazno steklo eevko, opazil ves zbran glavobol boginje Kvanon in nobene zveze ni mogel najti. Misli so mu uhajale in niso se dale povezati. Zdelo se je, da leži nad njim tenka plast spanja, ki je ni mogel prodreti.

Harland je postavil razbiti Kvanon v omaro, vzel je iz krovčega vse stvari in željno je čakal zajtrka.

Lepo rejena usmiljenka ga je prijazno vprašala: Ste dobro spali, gospod Harland? Topo jo je gledal in molčal. Prišel je doktor Schöllhorn in vprašal po Harlandovem zdravju. Harland ga je debelo gledal in molčal. Ob desetih dopoldne sta prišla sodni svetnik Kannenberg in profesor Gotteswinter.

Sodni svetnik živahen mož nizke postave je stisnil Harlandu roko in dejal veselo: Kaj pa je to, Harland? Čudne reči slišim o vas. Na stara leta hočete zboljšati svet. Mar ste Mesija? Nasmej se, da me je vse bolelo. Upam, da ste zdaj izlečeni, da vam ne roje več po glavi take misli. Vidite, to vodi, dragi prijatelj. Kdor hoče delati kaj pametnega, pride v nerušnico. Umetnost! Če je ves svet nor, ne sme nihče igrati vloge pametnega.

Harland je molče gledal tega dobrodušnega, vselega možiča.

— Odgovorite vendar kaj, Harland. Jaz sem si zamislil stvar takole: Najprej prireditve doma foxtrov večer in postavite nanj vso to bando, ki ste jo postavili pod kap. Potem povivate doktorju Bintlollu plačo in mu dovolite izdajati v usnje vezane knjige po osemdeset mark. Prepustite veržnikom, kaj spravijo v svoje knjižnice. Dalje naročite, naj takoj nadaljujejo snemanje filma »Sapho«, svojemu gospodu sinku pa podvojite prispevke za tekoče stroške. Ko bo vse to storjeno, nam ne bo nihče več mogel pripovedovati, da v vaši glavi ni vse v redu.

— Zdaj pa pojditte, Harland, takoj bo vse urejeno. Obljubil sem gospodu profesorju, da bo zadeva mirno urejena.

Harland je topo zdr predse in molčal.

— Pokonci! Pokonci! je dejala lisičica začujo, je zaklical sodni svetnik veselo, toda veselje mu ni šlo od srca.

— Rad bi ostal tu, — je dejal Harland kakor v spanju.

— Nikar ne delajte neumnosti, Harland.

— Rad bi ostal tu. Več nista mogla spraviti iz moža, ki je bil duševno otopel.

Ko je sodni svetnik čez pol ure s profesorjem Gotteswintrom zapustil sobo je dejal iskreno užalosten: »Tega ne razumem, tega ne razumem.

— To je manija depresivne blaznosti, gospod sodni svetnik, — je odgovoril Gotteswinter z učenjaškim mirom.

Ker je opoldne sijalo sonce, so predlagali Harlandu, naj se gre malo izprehodit po parku. Prvič je zagledal druge prebivalce doma in začutil je nejasno grozo, ki je pa kmalu izginila. Kratkot pot ga je utrudila, da je sedel na klopeco, kamor je sijalo sonce. Sedel je tiho in mirno ter gledal pozornost, kako pada orumenelo listje z dreveja, kako niha po zraku in se počasi spušča na tla.

Prijeten, toda še zelo čil mož je pristopal mimo njega in nekaj zamrmral. Ko se je kmalu zopet vrnil, in zamrmral glasneje, je Harland grozeče zaklical: Okaderska Kvanon!

Stopajajoči mož je prestrašeno zbežal.

— Kako čudne sanje, — je pomislil Harland.

V naslednjem trenutku je stopil k njemu lepo oblečen mož izredno visoke postave. Obstal je pred njim, se »zravnal, potegnil iz žepa kocke in vprašal prijazno: Ali vas smem prositi, da bi igrali z menoj partijo fon hong.

— Okaderska Kvanon, — je odgovoril Harland, da bi pregnal to senco.

— Oprostite, tega nisem vedel, je odgovoril prijazno gospod, ki je hotel igrati fon hong. In dostojanstveno je odšel.

KRČEVIT SMEH

Ingelena je sedela v čakalnici profesorja Gotteswintra in srdito gledala bolnike, ki so bili na vrsti pred njo. Spominjala se je imena zdravnik, ki ga je Harland čisto omenjal, in upala je, da bo od profesorja zvedela, v katerem zavodu je Harland.

Čakajoči so zrl topo predse. Ingelena je opazila Ropsovo »Damo s krinko« in nobene podobnosti ni mogla najti s svojim obrazom. Dragoceni čas je hitel. Vsaka minuta zakasnitev je pomenila večjo nevarnost.

Bled v tujski sezoni

Letos je sezona nekoliko slabša kakor lani, ko je bilo ob tem času na Bledu 2500 letoviščarjev

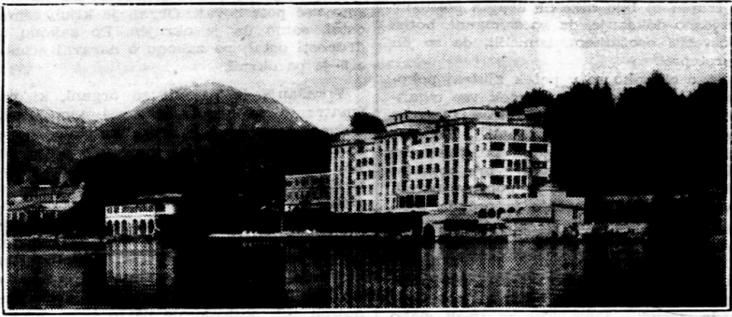
Ljubljana, 29. julija.

Teško je reči, če bi Prešeren dandanes pel o Bledu kot kinu nebeskem in če bi mu ne usla rajši beseda o kiču. Kljub vsemu je pa Bled še vedno kinč nebeški, toda samo za nekatere. S tem sicer ne nameravamo reči, da je predrag letovišče. Tuji radi zahajajo v naša letovišča ne le zaradi naših krajevnih lepote, temveč tudi, ker lahko pri nas zadrgnejo mošnjinke. Navadni smrtniki pa seveda gledajo tudi na letovišča in njihovo življenje s svoje, zabije perspektive. Od časa do časa le zaidemo v ta ali oni letoviški kraj, kjer nas pa ne morejo pristevari med goste in ne med tuje. O našem lepem Bledu pišejo skoraj vsi tuji časniki kakor domači. Zdi se, da je obdan s kitajskim zidom. Zdaj ima tudi pri nas skoraj sleherni večji kraj svojega dopisnika. Bled in Rogaska Slatina sta pa izjemi. To je vsekakor tudi naša posebnost, da smo tako diskretni glede letoviških krajev. Pišemo o Metliki, Laškem, Poljanah, Litiji itd., o Bledu pa niti za časa velikih mednarodnih prireditvev ne. Za tujski promet, zlasti v naših skromnih razmerah, menda ni vseeno, če je v nekem našem kraju nekaj tisoč letoviščarjev. Prav tako pa ne sme biti vseeno, če jih je nekaj sto več ali manj.

(Zjutraj je na Bledu vse tiho in mimo kakor v Ljubljani ob pasjih dneh. Ceste so

pa hlatajo mrzlično za zaslužkom, kajti če ne bodo zaslužili ničesar zdaj, se ne bodo mogli več tolažiti, da bo bolje.)

Tudi v kopalisku ni posebno živahno. Vseh 500 kabin ni nikdar zasadenih. Voda je topla, navadno 24 stopinj ob solnčnih dneh. Vendar ne smete misliti, da je na Bledu dolgočasno in da se letoviščarji ne počutijo dobro. Tudi nekaj Ljubljancov se je »potujčilo«. Tako so se izpremenili na zunaj, da jih težko spaznate. Nekateri se oblačijo tako, da misli, da so Tirolci, drugi so pa zopet bolj podobni Indijcem kakor Kranjem. Pomešali so se med mondeni svet ter se spojili z njim. Na Ljubljano so pozabili. V Ljubljani mora biti človek tako vnažje soliden, da se ne sme pokazati niti na promenadi v novi obleki, če noče, da ga vzmajejo v zobe preljubi someščani, ki vodijo natančno kroniko o vsem. Na Bledu se dame lahko »saj« pošteno našminkajo in če katera ne rabi rdečila za ustnice, greši zoper tujski bonton. Pač pa Ljubljancanke še ne znajo tako imenitno nositi hlače na promenadi, kakor letoviščarke iz Rajha in plodnega Banata. Da, hlače so letos na Bledu velika moda, točno povedano: precej široka moda. Edino po tem se še ločijo ženske od moških, po napetih hlačah. Na promenadi mirujejo dame ter tišče roke v hlačnih žepih kakor pri nas fantje pred

Grand hotel na Bledu

plazne. Zrak je še čist. Zastori na hotelskih oknih so spuščeni. Na oknih nekaterih penzionov se suše kopalne hlače. Avtoizvoški dramljejo pri vozovih in sanjajo o sijajnem zaslužku, ki ga na Bledu ni zanje. Vsaj tako pravijo v svoji skromnosti. In v resnici srečaš zjutraj na cesti med Lescami in Bledom le nekaj avtomobilov. Ob nedeljah izstopa na Lescah malo izletnikov. Včasih jih izstopi celo v Škofiji Loka več. In še tisti se ne vozijo vsi. Zakaj bi ne šli peš? Cesta je za pešce dovolj lepa. Ko so jo tlakovali, je bilo precej hrupa, da bi človek mislil, da je tlakovana s čistim zlatom. V resnici pa ni niti asfaltirana po res solidnem načinu. To je prav za prav le nekakšno katraniziranje, ki ga je treba neprestano obnavljati. Na gramoznati podlagi je plast posebne katranske mešanice, ki jo posujejo z zmletim vulkanskim kamenjem. Vozovi sami utro nasip in tako nastane s časom asfaltna plast, ki je pa ob živahnem prometu kmalu obrabljena. Ketenj ne morejo nikdar povsem odpihati. Posebnost te ceste je, da nima niti onega hodnika za pešce, kakor da so hoteli ustredi izvoščkom, kajti pešci, ki se nočejo voziti, morajo delati precej hudo pokoro na cesti: neprestano se morajo umikati vzolom in so čisto tudi v nevarnosti za življenje. Toda, kdo bi se oziral na tiste, ki prihajajo na Bled peš? Ti so vendar v tujski prometni bilanci nič! Druga posebnost te znamenite tlakovane ceste so tudi kupčki konjskih dobrot ob robu. Toliko jih je, da bi lahko s pridom gojili šampijone na njih. In šampijoni so izvrstne gobe, ki bi šle v slast še posebno letoviščarjem na Bledu...

Ko torej prideš zjutraj na Bled po znameniti cesti, na prvi pogled ni nikjer nič mondenega in je le spanje pravičenega 2000 letoviščarjev letoviščarsko. Hoteli seve niso zasadeni, kajti na Bledu je skoraj več hotelov, kakor hiš sploh. Kjer pa ni hotel, je najmanj vila ali penzija. Napisi, izveski na hišah so kaj poučni, skoraj bolj kakor tujsko prometna statistika. Seveda so vsi dvojezični, približno takšni, kakršni so bili pred prevratom, toda tedaj je bila mešanica na prvem mestu, zdaj je na drugem. Bled lahko vzameš letos več in največ ali pa ga kupiš. Vse je na prodaj. Menda tudi hoteli. Na prodaj so parcele, hiše, vile, čolni, avtomobili... Povsod ponujajo letoviščarske sobe, penzije. Vse je poceni. Konkurenca je huda. Konjunktura prejšnjih let je poglala pol Bleda v zagato; povsod so se razbohotili hoteli, sezidanih je bilo našeto vil. opravljenih toliko prezidav, da se je Bled na mah prenovil. In zdaj je tako rekoč na prodaj. Kdo da več? Letos je sezona slabša. Lani je bilo ob tem času na Bledu okrog 2500 letoviščarjev. Letos ni Avstričev, sicer bi bila sezona prav tako dobra. Toda Bled bi lahko sprejel še nekaj tisoč letoviščarjev in majbrž bi se ne prišli na račun, vsi ki bi radi živeli od tujskega prometa. Ogromno mrtvega, v pravem pomenu besede zamrznjenega kapitala je v blejskih poslopih, vilah, hotelih, penziorih.

Soferji povsod snemajo uslužnostno pokrivala že, če se približajo njihovim vozilom, ki nekatera tudi pričaju o slabih časih. Človeku se skoraj smilijo ti ljudje, ki so vkleknjeni v neizprosni proces zastoja ter propadanja. V vseh pristaniščih za čolne čakajo čolnarji na delo. — Za 10 Din vas peljem na otok in nazaj! Pojdite! — že drži za vesla, eno roko pa ima pripravljeno, da bi jo iztegnil po dinarčkih. Zaslužka ni. Sezona bo kmalu minila. Sicer je na Bledu najživahnejši promet prvi teden avgusta, ljudje

čekajo ob nedeljah. Nekam čudovito globoki se zdi ti žepi, ker se nečne roke progrežajo v njih skoraj do komolca. Kratek viden ne smeš biti na Bledu, kajti sicer zamanjavaš spole neprestano, moški pač še ne nosijo krl. Ljubljancani vedo ceniti imenitno modo, zlasti, če imajo kratkovidne žene. Hlače promenirajo s hlačami — kdo ti more kaj očitati?!

Za časa čajanke je pred Park hotelom Bled res monden. Kavarniški vrt je povsem zasaden, promenada je živahna in ozračje je prepojeno z vonjavami velikega sveta. Promenadni jezik seveda ni slovenski, pač pa slišiš pogosto zagrebški žargon, kakor da si v Maksimiru. Nemci imajo večino. Vendar človek pred vsem tem nima posebnega respektja, kajti veliki letoviščarski svet na Bledu je vendarle precej filistrski. Šminka, hlače, jazz v nočnih lokalih in promenada popoldne, včasih nekaj uric kopanja — to je pa tudi vse. Naše planine so tem letoviščarjem španska vas. Vsi se niti ne povzpno na grajski hrib. Toda to so letoviščarji, kaj še hočete več? Letoviščarji, ki so nas »pochstili«, ker so se »ponižali« iz velikega sveta k nam...

Sport

Državno prvenstvo kolesarjev. V nedeljo 4. avgusta bo na progji Zagreb-Ljubljana državno prvenstvo kolesarjev. Proga ni baš lahka. Razlike v konkurenciji so se letos še bolj izpremenile in vse kaže, da bo cilj v Ljubljani na Tyrševi cesti res zanimiv. Naši kolesarji že dolgo časa iztrgajo prvenstvo zagrebškimi dirkačem. Zato se temeljito pripravljajo in uspehi sistematizirane treninga se že kažejo. Zlasti lepo je napredovalo Kačić, kar je pokazal na nedavnem banovinskem prvenstvu na progji Ljubljana-Maribor. Abunar je še vedno na visku svoje energije, prav tako krepko se drži tudi Gartner. Dobro so se pripravili tudi Oblak, Zerjal, Smrekar, Hamburger in Lavrh. Dirkači ne bodo smeli sprejemati med potjo nobenih okrepčil, razen od službene okrepčevalnice, ki bo poslovala v Novem mestu. Prepovedano bo tudi pomaganje pri defektih. Prihod na cilj je najavljen približno ob 11.30.

Lahkotletski miting in sportni dan na Jesenicah. V soboto 3. in v nedeljo 4. avgusta priredi »SK Bratstvo« na Jesenicah svoj peti sportni dan, združen z velikim nacionalnim lahkotletskim mitingom, na katerem nastopijo najboljši predstavniki jugoslovenske lahke atletike, večkratni zmagovalci v balkanskih igrah in naši državni rekordarji. S pomočjo mestne občine jeseniške bo mogel odbor predstaviti sportni javnosti naše kandidate za berlinsko olimpijado.

M. K. Ilirija nam javlja, da bo v nedeljo 11. avgusta V. jubilejna mednar. motociklistična dirka na Ljubelj. Doslej se je prijavilo že večje število tekmovalcev dravske banovine, istotako večje število izomzemcev. Prijave se zaključijo nepreklicno 1. avg. Tekmovalci, ki so se že prijavili, naj dvignejo dovoljenja za trening pri klubskem tajništvu, ker bo od 29. t. m. naprej trening na progji dovoljen le proti izkaznici. Prijave sprejema in vsa pojasmila daje klubsko tajništvo Miklošičeva cesta šte. 15.

Po razstavnih palačah in paviljonih

Najmodernejši koledvor — Katoliško življenje — Anglija, Francija, Italija — Manjši narodi

Ljubljana, 29. julija.

Za sistematičen, podoben ogled razstave je bilo premalo časa, zato smo pogledali zdaj sem, zdaj tja. V glavni razstavnih palači, kjer se tiče tudi Jugoslavija v temi koji skupaj z Madžarsko, je ves ogromni prostor izpremenjen v najmodernejši koledvor. Tu vidiš, kako bi morali biti koledvorci urejeni, da bi služili svojemu namenu in človeku našega časa. Seveda ljubljanski koledvor še 500 let ne bo tak, pa tudi v naprednejših državah še nimajo tako praktično in lepo urejenih koledvorov z vsemi modernimi napravami in pripomočki za nemoteno razvijanje potniškega prometa. Lokomotive in vagoni, zadnja beseda visoke razvite tehnike našega časa, stoje tu na najmodernejših tračnicah in spodnjem ustroju železniških prog. Stopiš v tak vagon, pa ne veš, ali si v železniškem vagonu ali v razkošno opremljenem salonu. Tu bi bilo paše za železničarske oči. Kot lajka te zanima samo udobnost potovanja v takih vagonih, krasne, orjaške lokomotive in najmodernejše koledvorske naprave. A kaj ti pomaga, ko pa veš, da na takem koledvoru nikoli ne boš pritisnil na gumb avtomatične blagajne in kupoval vozni listkov. Mi ostanemo raje pri naših starih koledvorih.

Stopiš iz glavne razstavnice palače, pa te pozdravi na levi strani palače katoliškega življenja, zgrajena v nekem čudnem, skoraj na mohamedanska svetlišča spominjajočem slogu. V sredini široka kupola, okrog nje vitki stolpi, v njih pa 36 zvonov, blagoslovljenih leta 1864 v obnovljenem, med vojno porušenem zvoniku v Ypres. Užitek je poslušati te zvonove, ko se oglašajo njihovo ubrano zvonjenje. Katoliška palača je na zunaj velika privlačnost razstave, v notranjosti pa kot lajka ne najdeš ničesar, kar bi bilo v skladu njeno z lepoto in obsegom. Le duhovniki utegnejo najti tu marsikaj, kar jih zanima. Večji del notranjosti so porabili za kapelico brez vsakih okraskov, samo oltar stoji v nji. V manjšem delu je pa zbrana mnogo poučnega gradiva v slikah, tabelah, kipih, grafičnih itd., vse o življenju katoliškega sveta, posebno misijonarskega iz najstarejših časov do naše dobe.

Na nasprotni strani vzbuja občo pozornost arhitektonska svojevrsna palača, kjer prikazuje Belgija svoje veliko kolonijo Kongo.

Italijanski paviljon

Take razstave so v Evropi vedno privlačne, pa naj človek presoja življenje kolonialnih narodov iz tega ali onega vidika. Belgijski Kongo je prikazan na bruseljski razstavi dokaj pregledno, dasi še daleč ne popolno. Velika razstavna palača je polna najrazličnejše kolonialne robe. Večji del prostora zavzema lepo izdelane kolonije domačinov v Kongu, poedin prizori iz njihovega življenja, pokrajine, gospodarske panoge, flora in fauna, vse seveda v miniatuuri. Mnogo je tudi statističnega gradiva. Zal pa nismo nikjer videli tabel, ki bi nam povedale, kolika je gospodarska korist Belgije v Kongu, torej gospodarsko razmerje med Kongom in Belgijo. To bi bilo najvažnejše, saj so gospodarski nagibi glavna gonilna sila evropskih narodov v borbi za kolonije. Da je v tej palači, pa tudi po drugih, kjer imajo Francozi prikazan svoj Maroko, vse polno črnih čarodajev in prodajalcev najrazličnejših drobnarij in spominov večinoma brez vsake vrednosti, je umljivo. Če te zanese pot med te ljudi in njihovo kričanje, misliš, da ne stojiš več na evropskih tleh.

Mogočen vtis napravi na slehernega posetnika angleška razstavna palača že po svoji originalni arhitekturi, še bolj pa po pregledni, izrazito angleški razstavi. Pod mogočeno kupolo, izpremenjeno v nebosklon, se suče velik, znotraj razsvetljen globus in na njem je nazorno prikazana svetovna moč angleškega imperija. Z rdečo barvo je označena angleška posest in tu vidiš, kaj se pravi imeti kolonije. Košček svoje zemlje ima angleški narod doma, tako majhen košček, da se izgubi na velikem globusu, a daleč po vsej zemlji je razpredel svoje mreže, angleški duh kraljuje nad vso zemljo. Ne moreš se otresti misli, ko gledaš ta globus, kako si je mogel priboriti angleški narod tako veliko moč. Greš naprej in angleška moč se ti prikazuje v subpatnih, toda tembolj zgodovinskih številkah. Statistično in lepo po vrsti je prikazana angleška trgovina, industrija, izvoz in uvoz, gospodarstvo v kolonijah, njihova ureditev, razmerje med Anglijo in ostalim svetom na gospodarskem, kulturnem in političnem polju, skratka vse, kar moraš vedeti, če hočeš poznati Anglijo in njen vpliv na svet.

Francozi imajo tri razstavne palače, Pariz svojo, ostala Francija svoj in prekomoraka s pomorsko Francijo svojo. Francozka razstava je daleč in tako pregledna, kakor angleška. Preveč je vsega in brez pravega sistema

je razstavno blago razporejeno, posebno v pariški palači, da bi se mogel v kratkem času orijentirati. Toda tudi Francija je pokazala na bruseljski razstavi svojo moč ter bogastvo svoje industrije in tehnike.

Italijanska razstavna palača ti pove že na zunaj, da je italijanska. Celotno palačo v obliki širokega belega luknjicatega stolpa še ne moreš očesa, pač so pa naravnost neokusni črni, velikim zobnim šetkama podobni nastavki spredaj, ki samo njih duševni oče ve, kaj pomenijo. Baje je to moderno. Morda kriči ta palača na vse prostrano razstavišče, da se je sprla s solidnostjo in okusom, da je kič. A ko vstopiš, zagledaš najprej ogromno, od vrha do tal segajočo sliko fašističnega pohoda na Rim. Stvar okusa je, kaj spada na svetovno razstavo, kaj je razstavno blago in propaganda in kaj ne. To velja v polni meri tudi za našo jako v glavni razstavnih palači.

Vsa italijanska razstava, aranžirana dokaj originalna obetjo skoraj iz samih povečanih fotografij, prikazujejočih fašizem in njegovo delo od prvih začetkov do današnjih dni, vsi faze njegovega razvoja, vse, kar je že storil in kar še namerava storiti. Vse je seveda primerno bombastično naphnjeno in kričeče opremljeno. Italija ima pa poleg tega na razstavi še poseben tujsko prometni paviljon, kjer je zopet vse polno slik italijanske obale in drugih naravnih lepote, a največja lepota med njimi je zalo italijansko dekle, sedede v mehkem naslanjaču takoj pri vzhodu. V oficijelnem katalogu je rečeno, da pomenijo črni nasestavi na pročelju snopcuju da je Duce sam odobrili osulek za italijansko razstavno palačo. V tem paviljončku bi človek kar ostal, če bi ne bilo črnolasnega Cerbera, ki svoj zaklad skrbno čuva.

Poleg teh najprezentativnejših ali najbolj kičastih razstavnih palač, je seveda še cela vrsta drugih, a vseh niti naštetih ni mogoče, kaj šele opisati, kaj vse je v njih, ker bi zašli predaleč. Tudi manjši narodi so se na bruseljski razstavi dobro odrezali, zlasti Čehi, Švicarji, Švedi, Luksemburžani, Bolgari. Turki imajo ličen paviljonček, v katerem razstavljajo svoje tobačne izdelke. Bolgari so zgradili lepo kmečko hišo v strogem narodnem slogu in jo napolnili povečini z izdelki domače bolgarske obrti, da napravi na tuja najprejeteljši vtis. Avstrija ima lep paviljon, poln krasnih povečanih fotografij svojih najlepših krajev, res varno propagando za svoj tujski promet. Je Jugoslavija se skriva lot vedno strmežljivo v ogromni palači s svojimi perspektiv in ne baš najlepšimi slikami svojih bogatih naravnih lepote. Sem bog va, kaj bomo prišli v svoji mladosti tako daleč, da bomo trošili denar tam, kjer je mogoče potrebo in kjer bi se nam bogstvo obrestovalo. Če so mogli mnogo manjše države postaviti na bruseljsko razstavo lepe reprezentativne paviljone in pokazati tujcem, kar morajo vedeti o njih, bi bili lahko storili to tudi mi. Šel se to ni zgodilo in najbrž nas tudi ta žota ne bo izmila, kakor nas ni že nobena.

J.Z.

Za Bežigradom

Ljubljana, 29. julija.

Za Bežigradom se vendarle precej zida. Ob Tyrševi cesti se pravkar dovršuje velika triznadstropna Masrčeva hiša, na oglu Tyršev in Trstenjakove ul. pa je dograjeno triznadstropno mogočno poslopje restavracije Majnca; hiša ima na obeh frontah še vogalno četrto nadstropje, tako da imamo zdaj tudi za Bežigradom svoj nebotičnik. V zgradbi bo raven večjih stanovanj tudi nekaj specialnih bivališč z vsami pritlikavnimi za samce, v pritičju pa na obeh precejšnji modernizacija. Za Bežigradom bo to prva kavarna, ki smo jo ondmoti meščani pogrežali, saj imamo preveč gostiln in še več sakotnih barmov, iz katerih se čisto razlega tudi ponoči hrup in kravkvanje.

Nasprotni Sv. Krištofa je v sirovem stanju pravkar dograjeno veliko triznadstropno poslopje, ki bo imelo v pritičju tudi prodajalno. V ulici za Bežigradom je prišla na svoboda vila in v Pletaričnikovi ulici je prišlo prilo prilepih in velikih vil. Zelo si želimo, da končno nastavijo na Tyrševi cesti policijsko stražnico, odkoder bi se skrbelo za večji red in mir za vsem Bežigradom tja do Brinje. Včas križi ponočnih kričavec in zvečev skoraj nobeno noč ne manjka; z raznih gostilniških vrtov in dvorišč pa se vzklik policijski odredbi razlega godba in prepevanje brez okusa in posluha pozvo v noč, a vsi protesti prav malo izdajo, ker je prevelo redarjev.

V zadnjem času si policijska stražnica na Masrčevki cesti izkzuša olajšati patroliranje redarjev ponoči s kolesi, in res je učinken zelo ugoden. Redarji in kolesih hitreje preiščejo svoj ogromni okoliš in laže zasajijo razne kričavec in kravalerje z glasbihi. Vendar je posebna policijska stražnica za Bežigrad z javno telefonsko govornico velika nužnost. Tudi obratnikov ob levem hodniku Tyrševce ceste še vedno grešamo, dasi jih nam obetajo že nekaj let. Asfaltiranje desnega hodnika se je ustavilo, da imamo zdaj hodnike komaj napol urejene, kar izgleda precej zanikrno.

Bežigradčan.

Moderna vzgoja.

Maši Mišec dobi novo vzgojiteljsko, v treh mesecih še peto. Gre z njo na izprehod v park, kjer srečata lepo, elegantno damo. Dama in Mišec se smeje pozdravita in gresta naprej. — Kdo je bil to? — vpraša vzgojiteljska.

— To gospo mišite? Ta je bila nekdo pri meni manica.

V krčmi.

Gost krčmarju: Gospod krčmar, vaše pivo je res edinstveno; tako bi morali točiti povsod.

Krčmar, počaščen: Zelo ste prijazni, gospod.

Gost: Da, da, in potem bi ne bilo na svetu nobenega pijanca.